

HEEMKUNDEKRING PEELLAND

te

Sekretariaat:
Mej. M. Magis,
Emmastraat 26,
Helmond.

HELMOND

Nr. 6 - 1965.

Bijdragen voor dit blad
aan C. van Bokhoven,
Oostende 31A, Helmond.

L. S.

Hierbij hebben wij het genoegen U uit te nodigen
voor een excursie naar de Oranje-stad Breda, op
zondag 26 september a.s.

Het uitstapje naar Venlo op 30 mei j.l. was zo goed
in de smaak gevallen, dat het bestuur gemeend heeft het
nieuwe seizoen te openen met een excursie, waarvan wij
verwachten, dat er een grote belangstelling voor zal
bestaan.

De kosten hiervan met inbegrip van bezoek museum
en een kopje koffie bedragen f 4,-/persoon.

12.00 Vertrek vanaf de Leeszaal op de Markt.

2.00 Aankomst gemeente-museum Breda.

De Heer Kimmel, conservator, zal ons hier
rondleiden en ons laten zien hoe mooi Breda is.

3.30 - 4.00 Kopje koffie op de Markt.

4.00 Rondwandeling langs enkele bezienswaardige
punten in de binnenstad, o.a. Begijnenhof en
kasteelplein van de K.M.A., met aansluitend
een rondrit door de buitenwijken van Breda.

Kort oponthoud in een restaurant in het Mastbos. Om
circa half negen hopen wij weer in Helmond te zijn.

Mogen wij U verzoeken ingesloten formulier in te
zenden aan de Heer A. Niessen, Veestraat 43 of telefo-
nisch te berichten (4863), dat U aan de excursie deel-
neemt, naar het "Haagje van Brabant".

Wij wensen U een prettige dag toe.

Het Bestuur.

Excursie naar Venlo.

Met ruim 30 personen brachten wij op 30 mei j.l. een bezoek aan Venlo. De Heer Hendriks, stadsarchivaris van Venlo, heeft ons laten genieten van de schoonheid van het stadhuis, de Martinuskerk en de tocht door oud en nieuw Venlo. Als welgemeende dank namens allen werd de Heer Hendriks voor zijn bereidwilligheid om onze leden een zo interessante middag te bezorgen, een boekwerk aangeboden, n.l. "Helmond, een kasteel tussen fabrieken". Het was een uitstekend geslaagde en zeer geanimeerde excursie.

Jammer dat, gezien ons ledental, de deelname toch maar matig genoemd moet worden.

De excursie werd voorbereid en gemaakt onder leiding van ons lid, de Heer Alphons Niessen, die tijdens de auto-rit vele bijzonderheden wist te vertellen over plaatsen, waarlangs onze tocht ging.

v.B.

Straatnamen van Helmond IV

18. Blériotstraat

Louis Bleriot is geboren op 1 juli 1872 in Cambrai en overleden te Parijs op 1 augustus 1936. Blériot was constructeur en luchtvaartpionier. Tevens was hij de eerste die er in slaagde op 25 juli 1909 van Frankrijk naar Engeland over te steken per vliegtuig. Naderhand heeft hij zich alleen nog maar toegelegd op het bouwen van vliegtuigen, waaruit in Frankrijk gevestigde, uitgebreide fabrieken ontstaan zijn.

19. Blinkertsestraat.

"De Blinkert" was een huis, dat met name genoemd wordt in de oude stukken over "die heyenstraat" (Heistraat). De naam van dit huis wijst er vermoedelijk op dat daar vroeger een heivlakte was met blinkend stuifzand. De Blinkertsestraat herinnert ons daaraan.

20. Abraham Bloemaertstraat

Abraham Bloemaert werd op 25 december 1564 te Gorinchem geboren en overleed 27 januari 1651 te Utrecht. Na zijn eerste opleiding bij enkele bekende schilders hier te lande te hebben genoten, voltooide hij die te Parijs, waarna hij zich te Amsterdam vestigde. Kort na 1600 ontgroeide hij het manierisme en werd een gezocht leermeester voor de jongere generatie. Hoewel hij de natuurstudie niet uit het oog verloor, hetgeen blijkt uit zijn vele landschapsetsen, hebben zijn voornaamste werken toch een bijbels of mythologisch voorval tot onderwerp. Een van zijn voornaamste werken, "De aanbidding der Koningen" wordt bewaard in het Centraal Museum te Utrecht.

21. Boerhavelaan

Herman Boerhave werd op 31 december 1668 te Voorhout geboren en overleed 23 september 1738 te Leiden. Boerhave wilde oorspronkelijk theoloog worden, maar ten onrechte verdacht van athéisme, koos hij, noodgedwongen, als studierichting de medicijnen en promoveerde te Harderwijk in 1693. Hij vestigde zich als arts te Leiden. In 1709 werd hij tot hoogleraar benoemd. Het is Boerhave geweest die de Leidse Hortus Botanicus liet uitgroeien tot de belangrijkste Europese plantentuin. De medicus Boerhave was voor alles practicus, die als eerste regelmatig onderwijs aan het ziekbed gaf, waarmee hij de grondlegger der moderne universiteitskliniek werd. Zijn methode van onderwijs werd door diverse artsen in het buitenland overgenomen.

22. Boëstiusstraat

Philippus Boëstius werd geboren te Helmond in het jaar 1529, en behaalde het licentiaat in de godgeleerdheid. Hij was plaatsvervangend pastoor te Helmond van 1582 tot 1588 en daarna vicaris van de Bisschop van Deventer. Na de inname van die stad door de "staatsen" in 1591, moest hij vluchten en vestigde zich te 's Hertogenbosch. In 1592 treffen wij hem aan als slotkapelaan en biechtvader op het kasteel van Helmond. Jhr. Adolf van Cortenbach, heer van Helmond, bepaalde in zijn testament (1594) dat diens erfgenamen verplicht waren "het onderhoud te

doen van heere en Philippus Boest, priester ende licentiaat in der Godheyt". Hij maakte naam als redenaar en schrijver. Hij overleed waarschijnlijk in 1608.

23. Ferdinand Bolstraat

Ferdinandus Bol werd op 24 juni 1616 te Dordrecht geboren en overleed in juli 1680 te Amsterdam. Hij heeft vooral naam gemaakt als portretschilder, tekenaar en graveur. Hij was een van de eerste leerlingen van Rembrandt. Hij schilderde o.a. een portret van onze nationale zeeheld de Ruyter. Was regent van het Oude Zijds huiszit'tenhuis. * Hij woonde te Amsterdam op de Fluwelenburgwal en overleed aan de Herengracht bij de Reguliersgracht. Hij ligt begraven in de Zuiderkerk te Amsterdam.

* huiszit'tenhuis : historisch gebouw waar de huiszit-tenmeesters vergaderden en waar zij hun uitdelingen voor de huisarmen (b.v. van brood en turf) houden.

Br. Barontius
(P. v.d. Ven).

Uit het dagboek van Deken Rath
1913-1939

IV

1919

Zondag 12 januari. De benoeming van P.de Wit tot commandeur van de Gregoriusorde is vrijdag j.l. aangekomen. We besloten ze zelf (in den Haag) te gaan brengen en vertrokken met de trein van half negen. P.de Wit, die nog nergens van wist, wachtte ons om half een, met eigen equipage met twee paarden, aan het spoor op. Naar Hotel des Indes gereden, komen we op zijn kamer, en daar in tegenwoordigheid van Mevrouw, reiken we hem de benoemingsbul over. De bul is gedateerd 17 december 1918

en ondertekend door Kardinaal Gasparri. De blijdschap en ontroering bij het vernemen der benoeming was groot en oprecht, en evenzeer de vreugde en erkentelijkheid. Aanstands werd ons een lunch met oesters en champagne aangeboden. Des avonds werden we op diner gevraagd in het hotel. Toevallig waren ook op dat diner verzocht oud-minister Kolkman met Mevrouw en twee dochters. Het diner was suprafijn en buitengewoon gezellig. De tussentijd hebben we doorgebracht met in het tweespan van de Heer de Wit eerst te rijden naar de Jezuïten op het West-Ende, toen naar W. Albers en Thijs van Loon, die allen verbluft stonden over onze deftigheid. Te half twaalf 's avonds gingen we weer per voiture naar de pastorie der Jezuïten waar ik, na een korte beschouwing over de tegenstelling van de weelde van het Hotel des Indes en het klooster der Jezuïten, heerlijk sliep in het kleine smalle beddeke. De volgende dag te elf uur vertrokken we en om vijf uur waren we thuis.

- 1) P. de Wit was een bekende fabrikant te Helmond. Hij faillieerde in 1925. Van 1914-1925 bewoonde hij de destijds bekende villa "Pea" (Piet en Anna). Op deze plaats is thans het hertenkamp. De Wit was enige jaren wethouder van Helmond, en bewoog zich op sociaal en cultureel terrein. v.B.

13 juni. Pastoor Berkvens (deze was in 1914 deken A.v.d. Zanden opgevolgd als pastoor van de H. Hartparochie v.B.) inviteert van iedere firma één lid, tezamen 13, en de E.E.H.H. Pastoors om te bespreken het totstandkomen van een nieuwe parochie in het Hemelrijk. Er zijn opgekomen de Heren Quadekker, Frans van Thiel en de burgemeester (M. van Hout). Wij zijn niet verder gekomen, dan dat pastoor Berkvens zal trachten ieder afzonderlijk te bewerken en dan opnieuw een vergadering uit te schrijven.

21 juli Kapelaan van Leeuwen krijgt een schrijven van Monseigneur waarin hem wordt opgedragen te trachten gelden te verzamelen voor een nieuwe parochie in het Hemelrijk. De brief zal a.s. zondag in alle kerken worden voorgelezen (Zoals later zal blijken is de kerk niet in het Hemelrijk gebouwd doch op de plaats van de molen van Kampers v.B.)

12 augustus. Zeer gewichtige vergadering der H.B.S. Er is besloten voor de meisjes een afzonderlijk gebouw te zetten. Er hadden zich maar vier meisjes opgegeven voor de Handelsschool, die we zouden openen. Een meisje is afgewezen en een ander moet herexamen doen. Nu heeft het bestuur besloten de Handelsschool voor meisjes nog niet te openen. Verder heb ik betoogd, en wel in naam der E.E. Pastoors, dat het verkeerd is, dat meisjes en jongens tezamen naar éne school gaan. Mijn betoog sloeg zodanig in, dat met algemene stemmen besloten werd de plannen, tot nog toe gemaakt, voor een gebouw van jongens en meisjes, te verscheuren en opnieuw te beginnen met een nieuw plan voor jongens alleen, eventueel met een gymnasium.

7 november. Voor het eerst werd het elektrisch licht in de kerk gebruikt.

1920

2 september. Mie Catherina Berkers heeft al haar hebben en houwen geschonken aan de kerk. Tussen 11 en 12 uur heeft ze mij fl. 6.000,-- ter hand gesteld in tegenwoordigheid van Mijnheer Daandels en Antoon Hendriks.

(wordt vervolgd)

C.H.A.M. van Bokhoven.

Helmondenaren, voor Slag bij Waterloo geeerd.

Dit jaar herdenken wij het feit, dat 150 jaar geleden de roemrijke overwinning plaats had van de Slag bij Waterloo. In 1865, ter gelegenheid van het herdenkingsfeest van deze slag, werd bij besluit van 10 mei door Koning Willem III ingesteld:

"een ere-teken voor hen, die in Nederlandsche dienst aan de krijgsverrichtingen in de jaren 1813-1815 ter herstelling en bevestiging van Nederlands onafhankelijk volksbestaan een werkzaam aandeel hadden."

De Koning wilde aan de Nederlandse strijders een openlijk bewijs geven van erkentelijkheid voor hetgeen door hen in die gedenkwaardige jaren was verricht. Het ere-teken bestaat uit een zilveren kruis met 5 armen. Op de ene zijde van het kruis is in het midden het jaartal 1813 en op de andere zijde het jaartal 1815 gestempeld. Acht Helmondse ingezetenen werden gerechtigd tot het dragen van het ere-teken.

Hun namen waren:

Leonardus van Bokhoven, van beroep wever; geboren te Helmond 1 mei 1797; overleden 1 maart 1872; woonde aan het Binderseind. Was gehuwd met Margarita van Osch. (Het boek Jan den Bok, geschreven door Spoorenberg, is genoemd naar hun zoon Jan-Willem; hij werd geboren 5-10-1835 en overleed 27-4-1925. Was gehuwd met Anna van Lierop)

Andries Coolen, dagloner; geboren te Aarle-Rixtel 1796; overleden te Helmond 22-8-1866. Was 4 maal gehuwd.

Johannes van Hoof, van beroep wever; geboren te Stiphout 6 februari 1799(?), gehuwd met Maria Catharina Abrams. Woonde in de Groenstraat.

Jan Jansen, fabrieksarbeider, geboren te Helmond 12-12-1793, overleden te Helmond 31-3-1877. Woonde achter de Ameide. Was gehuwd met Petronella Simones.

Bernardus Koster, van beroep poelier, geb. te 'sGravenhage 12-5-1795; ongehuwd, woonde op de Wal.

Gerrit Molenaar, gepensioneerd ambtenaar; geb. te Haarlem 24-7-1792. Woonde aan de Haven.

Gerardus van der Vorst van beroep wever; geb. te Helmond 13-12-1793; overl. te Helmond 29-9-1867. Woonde in de Heistraat.

Wijnandus de Wit, van beroep wever; geb. te Helmond 2-12-1791. Woonde aan het Binderseind.

Op verzoek van de Minister van Oorlog werden de ere-tekenen en certificaten aan de belanghebbenden door de toenmalige burgemeester van Helmond, van den Dungen, uitgereikt. Nu wil ik nog vermelden, dat op 27 juni 1865 te Leiden een nationaal herdenkingsfeest werd gehouden. Al de oud-strijders konden echter niet worden uitgenodigd. Van de Helmondse gedecoreerden namen aan het feest deel: B. Koster, G. v. d. Vorst en A. Coolen.

C.H.A.M. van Bokhoven

Half oktober wilden wij de jaarvergadering houden, waarbij de plannen voor het komende seizoen zullen worden besproken. U hoort er nog meer van.